

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'.

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαφῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκστ. ἔτους καὶ εἰσὶ ἑτησίαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

28 Φεβρουαρίου 1888

ΤΟ ΒΟΤΑΝΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

I'

Ἱστορία ἐνὸς κόκκου σίτου

Ἡ ἱστορία ἐνὸς κόκκου σίτου διαιρεῖται εἰς τρεῖς μεγάλας περιόδους: τὴν σποράν, τὸν θερισμόν καὶ τὸ ἀλώνισμα.

Ἡ σπορά ἔχει τι τὸ μελαγχολικόν, τὸ μυστηριώδες. Οἱ βόες σύροντες ἐν κατηφείᾳ τὸ ἄροτρον ἐπὶ τοῦ φαλακροῦ ἀγροῦ, ἡ παρακελευστικὴ φωνὴ τοῦ ὀδηγοῦ ἀντηχοῦσα ὡς ὠρυγὴ ἐν τῇ ἀλάλῳ ἐρημίᾳ, αἱ μελανόπτεροι κορῶναι μετὰ κρωγμῶν ραμφίζουσαι τὴν ἄρτι σπαρεῖσαν αὔλακα, τὰ δένδρα ἀφυλλα, ὅστε ὠδῆ, ὁ οὐρανὸς χαμηλὸς καὶ μολυβδόχρους, ἀποτελοῦσιν εἰκόνα τραγικῆς σχεδὸν ἐπιβολῆς. Εἶνε αὕτη ἀρχὴ δοκιμασίας, προσιμίου μαρτυρίου!

Μετ' ὀλίγον ὁ βορρᾶς θά πνεύσῃ παγερὸς ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον, ἡ χιών θά καλύψῃ δι' ἐπιταφίου πέπλου τὴν ἄψυχον γῆν...

Ἄλλ' ὁ γεωργὸς τότε κεκλεισμένος ἐν τῷ ταπεινῷ οἰκίῳ, οὐ βαρύνει τὴν στέγην καὶ φράττει τὴν θύραν ἢ χιών, μεταξὺ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἤτις νήθει, τῶν τέκνων ἄτινα ἀποκοιμῶνται κυλιόμενα ἐπὶ τῆς τσέργας, τῶν βοῶν, οἵτινες ἀναμασῶσι τὸ θερμαντικὸν ρόβι — προσατενίζει τὴν παρήγορον πυρᾶν, μειδιῶν τῆς προσδοκίας καὶ τῆς ἐλπίδος τὸ μειδίωμα.

Ἐν τοῖς σπλάγχθοις τῆς νῦν ταλαιπωρουμένης γῆς κατέθηκεν ἐν καιρῷ τὴν τύχην ἑαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου. Οἱ τεθαμμένοι ἐκεῖνοι χρυσοῦχοι κόκκοι διὰ τῶν δακρῶν τοῦ οὐρανοῦ θ' ἀνασθηθῶσιν αὔριον, διὰ τῶν θαπειῶν τοῦ ἡλίου θ' ἀύξηθῶσιν στάχυες ὑπερήφανοι, θαλεροί, ἕως οὐ τέλος κύψωσι τὰς ξανθὰς κεφαλὰς ὑπὸ τὰ κυρτὰ δρέπανα. Εἶνε φιλόστοργος μήτηρ ἡ γῆ αὕτη, εἶνε ἀποθεματοφύλαξ πιστὴ, πολλαπλάσιον ἀποδίδουσα τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῇ. — Οἴμοι! μόνον τοὺς νεκροὺς ἡμῶν δὲν ἀποδίδει!...

Ὁ ἀγρότης προσδοκᾷ, ὁ ἀγρότης ἐλπίζει.

Καὶ ἰδὲ—ἡ χιών τήκεται ὑπὸ τοῦ χρυσοβλεφάρου Φοίβου, καὶ ἰδὲ ὁ πρῶτος τῆς χλόης ἴσουλός ὑποσχάζεται, καὶ ἰδὲ λευχείμων τοῦ ἔαρος νύμφη ὀρθοῦται ἢ ἀμυγδαλῇ, καὶ ἰδὲ αἱ χελιδόνες ἀσυνάρτητα λαλῶσιν ἐν τῷ αἰθέρι.

Οἱ αὐχμηροὶ ἀγροὶ ἀπλοῦνται νῦν σμαράγδινοι καὶ ἡ εὐώδης τῆς ἡοῦς πνοὴ πνέει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ἐπὶ κυματόεντα πόντον.

Ὁ ἀγρότης δὲν ἐλπίζει πλέον, δὲν προσδοκᾷ — πιστεύει καὶ ἀνυπομονεῖ.

Ἰπὸ τὴν ἐπίμονον θέρμην τοῦ ἡλίου ἡ γῆ ἀπόλλυσι κατὰ μικρὸν τὴν ἀμέριμον αὐτῆς καλλονήν. Τὰ ἀνωφελῆ ἄνθη μαραίνονται κάτω, γίνονται καρποὶ ἐπὶ τῶν δένδρων· τὰ πτηνὰ κρύπτονται ἐν ταῖς φωλεαῖς ἐπιάζοντα· οἱ στάχυες λυγίζονται ξηροὶ καὶ μεμεστωμένοι.

Ἡ μνηστὴ τοῦ Ἥλιου τεκνοποιεῖ, ἡ γῆ καθίσταται μήτηρ!

Χαρμόσυνος ἐκτυλίσσεται ἀνὰ τοὺς ξανθοὺς ἀγρούς ἡ δευτέρα φάσις, ἡ δευτέρα τοῦ ἀγροτικοῦ δράματος σκηνή, ὁ θερισμός.

Λευκόπεπλοι νύμφαι κατὰ στίχους προβαίνουσαι, αἱ θερίστριαι πληροῦσι τὴν ἀγκάλην νεοδρέπτων σταχυῶν καὶ σελαγίζουσιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ὡς τόσαι ἡμισέληνοι τὰ κοπτερὰ δρέπανα. Πλανῶνται οἱ πολυστικτοὶ βόες ἐλεύθεροι, δρέποντες τὰ ὑπολειφθέντα στελέχη. Ὁ ὄνος ἀπέρχεται φέρον εἰς τὸ ἀλώνιον τοὺς βαρεῖς θυσάνους καὶ κλέπτων ἐκ τοῦ ἰδίου φόρτου. Ὁ ἀγρότης ὀδηγῶν τὸ φορτηγὸν ἄδει ὑπὸ τὸν πλατύγυρον πῖλόν του.

Ἡ τρίτη καὶ τελευταία, ἡ κατακλείς, εἶνε ἡ θορυβώδης καὶ πανηγυρικὴ. Ἴπποι ἐν καλπασμῷ λειαινόντες τοὺς ἐστρωμένους στάχους. Βόες σύροντες ἀρχαῖα ἄρματα ὑπὸ ἀρρενωπῶν παρθένων ἐλαυνόμενα. Κραυγαὶ παροτρύνουσαι εἰς ἔργον. Συρφετὸς παιδίων. Φωναὶ ζῶων. Ἡχοὶ ὀργάνων ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν καλυβῶν...

Ἡ ἱστορία ἐνὸς κόκκου σίτου δὲν εἶνε τόσον ἀπλῆ, ὅσον νομίζουσιν οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων.

ΙΑ'

Αἱ δύο κολοκύνθαι

Ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια τοῦ Καρανίκου ἦτο ἀπασχολημένη εἰς τὸν θερισμόν καὶ εἶχον προσ-

Ὁ Ὅμηρος τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως μεταχειρίσθη ὡς ἀφετηρίαν τῆς ἐξελιξέως τοῦ πρό τῶν τειχῶν τοῦ Ἰλίου δράματος καὶ μακρᾶς σειράς θλιβερῶν γεγονότων. Ἐπίσης οἱ δραματοποιοὶ πάντοτε πρὸς ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων τοῦ δράματος μεταχειρίζονται ὡς ἀφετηρίαν πάθος τι ἢ συμβάν. Οὕτω καὶ ὁ μεγαλειότερος τῶν καλλιτεχνῶν, ὁ Δημιουργός, ἔθηκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ ὄφρου τὸ ψεῦδος ὡς ἀφετηρίαν πρὸς ἐκτύλιξιν ὅλων τῶν γεγονότων τοῦ δράματος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅπως δὴποτε τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ πρώτη πηγή καὶ ἀρχὴ τῶν δυστυχιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑπῆρξε τὸ ψεῦδος, ὡς μαρτυροῦσι τοῦτο αἱ Γραφαί, τὸ δὲ κράτος αὐτοῦ ἔκτοτε ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις ἐν τῷ βίῳ τῶν κοινωνιῶν, καὶ παραδόξως μάλιστα πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ κατέστη ἀπαραίτητον. Ὅτι τὸ ψεῦδος εἶνε ἀπαραίτητον καὶ ἐν γενικῇ χρήσει ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τοῦτο μόνον ψεύστης δύναται νὰ ἀρνηθῆ.

Ἡ ἱστορία τοῦ ψεύδους εἶνε κατὰ μέγα μέρος καὶ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶνε ἀνάγκη πρὸς ἀπόδειξιν τούτου νὰ ἀνατρέξωμεν μέχρι τῶν ἀπωτάτων χρόνων τῆς ἱστορίας τῶν Ἰνδῶν, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Περσῶν, τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅλων τῶν ἀρχαίων λαῶν; Αἱ τερατώδεις π.χ. περὶ θεογονίας ιδέαι αὐτῶν ἦσαν τερατώδη ψεῦδη, τὰ ὁποῖα ἴσως ἐν ἀρχῇ ἐνθουσιώδεις τινές καὶ ὄνειροπόλοι μεγάλοι ἄνδρες ἐκήρυττον καλῆ τῇ πίστει ὡς ἀληθείας, ἀλλ' εἰτα πολλοὶ μὴ πιστεύοντες εἰς αὐτάς ἐξηκολούθουν νὰ τὰς μεταδώσιν εἰς τοὺς λαοὺς δι' ἰδίους σκοποὺς πολιτικούς ἢ ἄλλους ἢ καὶ διὰ τὸ κοινὸν καλόν.

Ὅποσοι πόλεμοι αἵματηροί, νίκαί ἢ ἥτται στρατιῶν, ἐπιτυχίαι ἢ ἀποτυχίαι φιλοδόξων ἀτόμων, καταστροφαι καὶ ἐρημώσεις χωρῶν καὶ σειρά τέλους ἀπειραρίθμων γεγονότων ἐν τῷ βίῳ τῶν ἔθνων καὶ τῶν ἀτόμων δὲν συνέβησαν χάρις εἰς τὸ ψεῦδος θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν ἀρχηγῶν, μάντεων καὶ μάγων καὶ διαφόρων ἄλλων ἀτόμων!

Ἄνδ' ἀνέλωμεν ἀπὸ τοῦ ζοφεροῦ σπηλαίου τῶν προϊστορικῶν χρόνων πρὸς τὴν ὁπῆν τῆς ἐξόδου, ἐνθα ὑποφώσκει τὸ λυκόφως τῶν ἡρωϊκῶν καὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων, θὰ ἴδωμεν τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖον ἐπάλησαν οἱ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ πρὸς τοὺς Τρῶας ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ δουρείου ἵππου, μεταγενέστερον δὲ θὰ ἀπαντήσωμεν τὸν Σύλωνα ἀσκεπῆ καὶ ἀνυπόδητον προσποιούμενον τὸν φρενοβλαβῆ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ὑπ' αὐτῶν παραδοχὴν τῶν νόμων του. Ἐν δὲ τῇ φαεινοτάτῃ κλασικῇ ἐποχῇ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἴδωμεν τὴν κλασικὴν ψευδαῖαν τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅστις δι' αὐτῆς ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν πολιτισμὸν, πείσας τοὺς Πέρσας

νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ στενά τῆς Σαλαμίνας, ἐνθα καὶ κατεναυμάχησαν αὐτούς.

Ἄλλὰ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ψεύδους ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος· τὸ θέμα τοῦτο συνταυτίζεται πολλαχθῶ μετὰ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας· ἄλλοις δὲ δέδοται ἡ μελέτη αὐτοῦ. Ἡμεῖς προτιθέμεθα ἀπλῶς νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ψεῦδος οἶον καὶ ὅσον ὑπάρχει ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ τῶν κοινωνιῶν, ἀναλύοντες τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τῶν ψευστῶν καὶ ταξινομοῦντες τὰ διάφορα εἶδη αὐτῶν, ἀκολουθοῦντές πως τὴν μέθοδον τῆς ἐπιστήμης τῆς ζωολογίας. Ὅπως τῶντι διὰ τὸ βασιλείον τῶν ὄντων οἱ ζωολόγοι λαμβάνουσι κοινούς τινας ἢ γενικούς χαρακτήρας αὐτῶν ἀνατομικούς καὶ φυσιολογικούς, ὅπως ἀποτελέσωσι κλάσεις, συνομοταξίας, τάξεις, οἰκογενείας, γένη, εἶδη καὶ ποικιλίας, οὕτω καὶ διὰ τὰ ψεῦδη πρὸς μεθοδικὴν ταξινομήσιν αὐτοῦ θὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν κοινούς τινας καὶ γενικούς χαρακτήρας, ὅπως προβῶμεν εἰς τὰς δεούσας διαιρέσεις, ἀλλὰ χάριν συντομίας χαράσσοντες τὰς γενικωτέρας γραμμάς αὐτῶν.

Οἱ ζωολόγοι μελετῶντες τὰ ζῶα ὠνόμασαν τὴν σπουδὴν αὐτῶν Ζωολογίαν, κατ' ἀναλογίαν δὲ τὴν σπουδὴν τῶν ψευδῶν δυνάμεθα νὰ ἀποκαλέσωμεν *Ψευδολογίαν*.

Εὐθύς ὁμως ἐν ἀρχῇ δεόν νὰ δώσωμεν ὄρισμόν τινα τοῦ ψεύδους: *Ψεύδεται πᾶς ὅστις λέγει ἢ πράττει τὰ ἐναντία ἐκείνων ὅσα φροναῖ ἐκδομύχως*. Οὗτος εἶνε ὁ γενικὸς ὄρισμός. Ἄλλὰ ψεύδεται ἐπίσης καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἀμφιβάλλων περὶ τῆς ὀρθότητος ιδέας τινός, ἢ γεγονότος, ἠμῆλει μετὰ τόνου ἰσχυρᾶς πεπειθήσεως ὡσεὶ ἦτο βέβαιος. Ἐπίσης εἶνε δυνατόν νὰ μὴ λέγῃ τις τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ εἶνε ψεύστης, ὅταν φέρ' εἰπεῖν πλανᾶται ἐν τῇ ἐκτιμῇσει γεγονότος τινός· ὥστε τὸ ἀντίθετον τῆς ἀληθείας δὲν εἶνε μόνον τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ ἡ πλάνη.

Ἐὰν ἀρκεσθῶμεν εἰς τοὺς ὀρισμούς τούτους, οὐδεὶς θνητὸς ἔ' ἀποφύγῃ τὴν προσωνομίαν τοῦ ψεύδου. Κυρίως δ' εἰπεῖν τοῦτο εἶνε ὀρθόν, διότι ἕκαστος ἐξ ἡμῶν μυριάκις κατὰ τὸν βίον του ἐψεύσθη καὶ ψεύδεται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν. Ἐν τούτοις ἀδίκον θὰ ἦτο νὰ λάβῃ τὴν προσωνομίαν ταύτην ὁ ἰατρός π. χ. ὅστις ἐξ εὐγενῶν καὶ φιλανθρώπων αἰσθημάτων ὁρμώμενος ἀποκρύπτει τὸν κίνδυνον, ὃν διατρέχει ὁ ἀσθενής του καὶ ψεύδεται διαβεβαίων αὐτὸν περὶ τῆς ταχέως ἀναρρώσεώς του· ἢ ὁ ἀρχηγὸς ἐκεῖνος ὁπλιτῶν μαχομένων ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὅστις πρὸς ἐνθάβρυνσιν αὐτῶν ἐν ἐπικινδύνῳ κρίσει τῶν ὅπλων ἐφευρίσκει ἐν ψεῦδος καὶ παριστᾶ τὴν νίκην ὡς βεβίαιαν. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ψεύστης ἕκαστος ἡμῶν, διότι δὲν ἐμφράζει ἀπρο-

καλύπτως καὶ πάντοτε τὴν ἰδέαν, ἣν ἔχει περὶ παντὸς ἀτόμου, μεθ' οὗ ἐν τῷ καθημερινῷ πρακτικῷ βίῳ ἔρχεται εἰς συνάφειαν, ἢ τὰς ιδέας ἃς ἔχει περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ὄρων ἐφ' ὧν βασιίζεται μία κοινωνία (ιδέαι θρησκευτικαί, ιδέαι περὶ οἰκογενείας, περὶ ἠθικῆς κτλ.), ἢ τὴν δέαν ἣν ἔχει περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τῆς ὁποίας συνήθως μόνον τὸ ἄκρον δεικνύει ἐν ταῖς κοινωνικαῖς σχέσεσιν αὐτοῦ, μέγα δὲ μέρος αὐτῆς ἀποκρύπτει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ οὕτω καθέξῃς. Οἱ τοιοῦτοι θεωρητοὶ μᾶλλον ὡς ψευδόμενοι καὶ οὐχὶ ψεῦσταί.

Διὰ τοῦτο δεόν νὰ ἀποχωρίσωμεν ἐν οὐσιῶδες στοιχεῖον, ὄπερ πᾶν ψεῦδος ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ἥτοι τὸν σκοπὸν ὃν προτίθεται τὸ ψεῦδος ἢ ὁ ψευδόμενος. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ στοιχείου τούτου καὶ ἡ φυσικὴ ταξινομήσις τοῦ ψεύδους εἶνε δυνατὴ, καὶ ἡ κατανόησις δὲ καὶ ἀνάλασις τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως τοῦ ψευδομένου κατορθωτῆ.

Ὁ ψευδόμενος ἀποβλέπει κυρίως εἰς δύο σκοποὺς:

α') Ψεύδεται, ἀλλ' ἐξ ἠθικῶν ἢ κοινωνικῶν λόγων καὶ ἐξ εὐγενῶν αἰσθημάτων ὁρμώμενος, πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ ἢ ἄλλων ἀτόμων, μίας οἰκογενείας ἢ κοινωνίας ἢ ἔθνους ἢ ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

β') Ψεύδεται πρὸς βλάβην τούτων καὶ ἰκανοποίησιν ἑαυτοῦ.

Ἡ καὶ γ') Ψεύδεται οὐδένα σκοπὸν προτιθέμενος. Οὕτως ἔχομεν τρεῖς μεγάλας κλάσεις ψευδῶν: *A' Κλάσις*: Ψεῦδη ὠφέλιμα καὶ κοινωνικὰ ἢ ἀβλαβῆ.

B' Κλάσις: Ψεῦδη βλαπτικὰ ἢ ἀντικοινωνικὰ.

Γ' Κλάσις: Ψεῦδη οὐδέτερα καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀβλαβῆ ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων.

Τὴν πρώτην κλάσιν ὑποδιαιροῦμεν εἰς δύο τάξεις: εἰς τοὺς ἀλτρονιστικὸς ψεύστας, ἥτοι εἰς τοὺς ἐξ ἀγάπης τοῦ πλησίον καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινού, ἢ ἐνὸς ἀτόμου, συμφέροντος ψευδομένους.

Εἰς τοὺς χάριν τέρψεως ἑαυτῶν ἢ τῶν ἄλλων ψευδομένους.

Καὶ ἐν ταῖς πρώτοις μὲν ὑπάγονται πρῶτον τὸ γένος τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν ἢ ἐν γένει λογίων τινῶν καὶ κληρικῶν, ἐμπεριέχον διάφορα εἶδη καὶ ποικιλίας. Ἐννοοῦμεν δὲ ἐκεῖνους ὅσοι μὴ πιστεύοντες εἰς τὰς οικείας θρησκείας ψεύδονται, ὑποκρινόμενοι ἐνώπιον τῶν πολλῶν τὸν εὐσεβῆ, καθὸσον εἰλικρινῶς φρονοῦσιν ὅτι ἡ συντήρησις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος παρὰ τῇ κοινωνίᾳ χρησιμεύει ὡς ἠθικὸς χαλινὸς τῶν κακῶν τάσεων καὶ ὁρμῶν αὐτῆς. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μάλιστα ἔθνεσιν, ἐνθα ὁ κληρὸς ἐκ συμ-

φώνου μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν καὶ νομοθετῶν ἐδίδοσαν καὶ εἰς τὰ πολιτεύματα καὶ τοὺς νόμους θεοκρατικὴν χροιάν, τὸ συμφέρον τῆς διατηρήσεως τοῦ θρησκευτικοῦ παρὰ τῷ λαῷ αἰσθήματος ἦν διπλοῦν δι' αὐτούς· διὸ ἠναγκάζοντο κληρὸς τε καὶ πολιτικοὶ συχνότερον καὶ ἐντονότερον νὰ ὑποκρίνωμαι καὶνὰ ψεύδωνται, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς τε θρησκείας καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς στηριζομένης κοινωνικῆς ἠθικῆς, ὡς καὶ τῶν καθεστώτων ἐν γένει τῆς κοινωνίας.

Δεύτερον τὸ γένος τῶν πολιτικῶν καὶ πολιτενομένων. Ὁ Μακιαβέλης εἶπεν ὅτι ἡ τέχνη τῆς πολιτικῆς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τέχνη τοῦ ψεῦδεσθαι. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι: τὸ εἶδος τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἐνὸς ἔθνους, οὔτινες ἐξαπατῶσι τὰ ἄλλα ἔθνη διὰ ποικίλων ψευδῶν πρὸς ὄφελος τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἔθνους, ἢ ψεύδονται ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, ὄπερ κυβερνοῦσι, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἰδεῶν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινού καλοῦ. Ἐπίσης τὸ εἶδος τῶν διπλωματῶν ἥτοι τῶν διεθνῶν ψευστῶν, παρὰ τοῖς ὁποίοις τὸ ψεῦδος θεωρεῖται ἀρίστη ιδιότης, ὀνομαζόμενον χάριν εὐφημίας ἐπιδειξίτης. Ὡσαύτως διάφορα εἶδη τῶν μικρῶν πολιτευτῶν, βητόρων κτλ. Τὸ εἶδος τῶν δημοσιογράφων ἐκείνων (σπανιώτατον εἶδος), οὔτινες ἐξογκοῦσιν ἐπιτήδες τὰ κακῶς κείμενα τῆς πολιτείας καὶ κοινωνίας, ὅπως ἐπιτύχωσιν ὑπὲρ αὐτῆς σχετικὴν τινα βελτίωσιν.

Τρίτον τὸ γένος τῶν δραματοποιῶν, ποιητῶν καὶ λογογράφων, ὅσοι, ἐννοεῖται, προτίθενται νὰ διδάξωσι καὶ ὠφελήσωσι τὴν κοινωνίαν διὰ τῶν ἀποκημάτων τῆς φαντασίας αὐτῶν, ἥτοι τῶν ψευδῶν, τὰ ὁποῖα ἐφευρίσκουσι καὶ πλάττουσιν μετὰ τέχνης πρὸς συγκίνησιν, τέρψιν, καὶ διδασκαλίαν τῶν πολλῶν. Οἱ ψεῦσταί οὗτοι, ὦν ὑπάρχουσι διάφορα εἶδη, διαφέρουσιν ἐν τούτοις τῶν λοιπῶν ἀλτρονιστικῶν ψευστῶν κατὰ τινὰς χαρακτήρας. Τὰ ψεῦδη τούτων εἰσὶν ἀπρόσωποι, οὕτως εἰπεῖν, ἀλήθειαι παριστώμεναι διὰ γεγονότων νοητῶν καὶ μὴ συμβάντων μὲν ἀληθῶς, ὡς ἐκτίθενται, καὶ μὴ ἀναφερομένων εἰς πραγματικὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, ἀλλὰ διερμηνευόντων τὰ ἀληθῶς ὡς ἐγγίστα καθ' ἐκάστην ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνοντα. Οὐχ ἥττον οἱ γράφοντες τὰ ψεῦδη ταῦτα ψεύδονται κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐν τῷ πρακτικῷ καὶ συνήθει αὐτῶν βίῳ φρονοῦσι καὶ πράττουσιν ἐνίοτε ἀκριβῶς τὰ ἐναντία ἐκείνων, ὅσα εἶπον ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν εἰς τοὺς πολλοὺς, σχετικῶς πρὸς διάφορα ζητήματα περὶ τιμῆς, καθήκοντος, οἰκογενείας, θρησκείας, ἠθικῆς, πατριωτισμοῦ, ἀνδρείας καὶ τῶν τοιούτων.

Τέταρτον τὸ γένος τῶν διδασκάλων, οὔτινες ἐπτάκις τῆς ἡμέρας τὰ ὠφέλιμα διδάσκοντες τῇ κοινωνίᾳ, δεκαεπτάκις διαψεύδονται διὰ

των πράξεων και των λόγων των εν τῷ κοινωνικῷ βίῳ.

Ἐπὶ τέλους ἐν τῇ τάξει αὐτῇ ἀνάγονται πάντα τὰ εἶδη τῶν ψευδῶν ἐκείνων, δι' ὧν ἅπαντες ἀνεξαίρετως οἱ ἄνθρωποι προτίθενται τὴν ὠφέλειαν τῶν ἄλλων, οἷον ἡ μήτηρ ψευδομένη εἰς τὸ τέκνον τῆς πρὸς περιστολὴν ἀλόγου καὶ ἀνοήτου ἐπιθυμίας αὐτοῦ, ὁ ἰατρὸς ψευδόμενος εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὁ πρᾶκτων φιλόανθρωπὸν τινα πρᾶξιν, ἣν θέλει νὰ ἀποκρύψῃ κτλ. ἢ τὰ ψεῦδη τὰ ὁποῖα σκοποῦσι τὴν συντήρησιν τοῦ συνδέσμου τῆς κοινωνικότητος τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν καθεστῶτων ὠφελίμων ἠθῶν τῆς κοινωνίας. Ἄπειραριθμὸς ποικίλα εἶνε τὰ τοιαῦτα ψεῦδη, ὅσον ἄπειραριθμοὶ εἶνε αἱ περιστάσεις ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ· οὕτως ἐκφράζομεν τὰ συλλυπητήρια ἢ τὰ συχαρητήρια ἡμῶν πρὸς τινα δι' ἐκφράσεων θερμῶν καὶ ὑπερβολικῶν, πολλάκις ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων εἰς τὰς ἐνδομύχους διαθέσεις καὶ τὰ φρονήματα ἡμῶν. Δύο ἀλληλομισοῦμεναι κυρία ἀσπάζονται τρυφερῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἕκατέρα αὐτῶν διανοεῖται τὴν ἐξάρωξιν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἑτέρας. Εἶδεν τινα δακρύων ἐνίων χηρῶν ἢ τῶν κληρονόμων θείων, οἱ ἐπικήδειοι λόγοι, αἱ ὑποκριτικαὶ στάσεις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, αἱ ψευδεῖς κατὰ τὰς ἐπισκεψίμους φιλοφρονήσεις, αἱ ἐπιδείξεις ψευδοῦς πλούτου, αἱ παραγγελίαι τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας τῷ ὑπηρέτῃ αὐτῶν ὅπως λέγῃ τοῖς ἐπισκέπταις ὅτι δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ ὅτι ἡ κυρία ἀδιαθετεῖ, αἱ ἐνδείξεις προσποιητῶν φιλικῶν διαθέσεων, τὰ ἀβλαβῆ ψεῦδη εὐλαβῶν ἀτοπημάτων καὶ ἐν γένει ἅπανσαι αἱ ὑποκριτικαὶ πράξεις καὶ οἱ ψευδεῖς λόγοι, οἵτινες ἀποτελοῦσιν ὅ,τι καλεῖται ἐν τῇ κοινωνίᾳ καλοὶ τρόποι καὶ εὐγένεια, εἰσὶ τὸ ἐν χρήσει κυκλοφοροῦν νόμισμα, δι' οὗ κατορθοῦται ἡ συναλλαγὴ τῶν φιλοφρονήσεων τῶν ἀνθρώπων, τὸ ψιμυθίον, δι' οὗ ἐπιπέσσονται ἅπαντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ, πρὸς ἀμοιβαίαν, ἐκουσίως, ἐν γνώσει καὶ κατὰ κοινὴν σιωπηρᾶν, οὕτως εἰπεῖν, συνεννόησιν, ἐξαπάτησιν.

Ἄνευ τῶν τοιούτων ψευδῶν ἡ σύγκρουσις τῶν ἀτόμων ἐν τῇ κοινωνίᾳ θὰ ἐπήρχετο ἀναπόφευκτος· δι' αὐτῶν κατορθοῦται ἡ ἐκχώρησις καὶ θυσία μέρος τοῦ ἐγωισμοῦ ἕκαστου ἀτόμου ὑπὲρ τῶν λοιπῶν, τοῦθ' ὅπερ ὡς συνέπειαν ἔχει τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Τὸ ψεῦδος συμπληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ κοινωνικοῦ συμβολαίου, οἵτινες ἄλλως θὰ ἦσαν ἀνωφελεῖς καὶ μὴ ἐκτελεστοί.

Β' Τάξις. Οἱ χάριν τέρψεως ἑαυτῶν ἢ τῶν ἄλλων ψευδόμενοι.

Ἐνταῦθα βλέπομεν παρελαύνον τὸ μέγα πλῆθος τῶν συμπαθητικῶν καὶ ἀνάκων ἐκείνων ψευστῶν, ὧν τὰ ψεῦδη προτίθενται νὰ προκα-

λέσωσι τὸν γέλωτα ἢ τὴν εὐθυμίαν τῶν ἀκροαμένων, τοιοῦτοι δὲ εἰσὶν οἱ διηγούμενοι ἢ γράφοντες καὶ πλάττοντες ἐκ τοῦ προχείρου διάφορα ἀνέκδοτα, ἱστορίας ἢ συμβάντα, ἢ ἐξηγοῦντες καὶ παραμορφοῦντες ἐπιτήδες ἐπὶ τὸ ἀστειοτέρον γεγονότα ἀληθῆ λαβόντα χώραν, π. χ. οἱ περιγηταί, οἱ κυνηγοί, οἱ ἀλιεῖς κτλ. καὶ ἐν γένει πάντες οἱ ἐκθέτοντες γεγονότα δυνάμενα μὲν νὰ συμβῶσι, μὴ ἀληθῆ δέ, ὡς καὶ οἱ οὐτοπικὰ λέγοντες—οἱ farceurs τῶν Γάλλων,—ἦτοι οἰκθέρωντες γεγονότα φύσει ἀδύνατα νὰ συμβῶσι. Παράδειγμα κλασικόν· εἰσέρχεται τις εἰς μίαν κῆφουσαν καὶ εἰς ἐπήκοον πολλῶν διὰ τοῦ τραγικωτέρου ὅρους διηγεῖται ὅτι καθ' ὅδον ἐρχόμενος παρέστη εἰς φρικώδη σκηνὴν δύο κυνῶν, οἵτινες μετὰ τσσαύτης μανίας εἶχον συμπλακῆ καὶ κατασπαράζει ἀλλήλους, ὥστε μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἔμειναν μόναι αἱ δύο οὐραὶ αὐτῶν.

Οἱ ψεῦσαι τῆς κατηγορίας αὐτῆς παρ' οἷς τὸ ψεῦδος ἕνεκα τῆς ἀμέτρου καὶ συχνῆς χρήσεως τοιούτων ἀστειοτήτων πολλάκις καθίσταται ἔξις, ἀποκαλοῦνται συνηθέστερον ἀστεῖοι, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ψεύσται, οὐχὶ ὅμως ὑπὸ τὴν κοινὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως. Δέον δὲ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὠφέλιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι ἡ τέρψις εἶνε ὠφέλιμος εἰς τὴν ἠθικὴν ὑγίειαν τῶν ἀνθρώπων.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΣΙΜΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ

Η ΕΝ ΚΟΡΣΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΙΚΙΑ

Συνεχίαι· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΙΓ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΦΡΙΚΗ ΚΑΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΙΚΙΑΣ

Εἶδομεν ἤδη ὅτι ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῶν Καρυῶν μόλις ἀνέρχεται εἰς ὀγδοήκοντα οἰκογενείας, ἦτοι τετρακοσίας ψυχάς. Αἱ Καρυαὶ ἐκτίσθησαν διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ ἦναι καθαρῶς ἑλληνικαὶ σχεδὸν μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρόντος αἰῶνος! Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως ταύτης καὶ ἐνεπύθεν οἱ ὀλίγοι Κορσικανοὶ οἵτινες εὐρίσκοντο ἐν αὐταῖς, διὰ τῆς προσθήκης καὶ ἄλλων ἐξωθεν ἐρχομένων, ἤρχισαν ν' ἀυξάνωσι καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ προάγωνται. Ἀφ' ἧς δ' ἐποχῆς πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων μετέβησαν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀφρικὴν πρὸς ἀπόκτησιν γαιῶν, ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῶν Καρυῶν, διακριθεὶς εἰς δύο, ἐγένετο αἰφνιδίως κατώτερος τοῦ Κορσικανικοῦ οὕτως ὥστε αἱ ση-

μεριναὶ Καρυαὶ καταντοῦν νὰ ἦναι μάλλον Κορσικανικόν, παρὰ Ἑλληνικόν χωρίον.

Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κατοικήσῃ τὰς ἐν Ἀφρικῇ κατακτήσεις τῆς, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εἰς πάντα Γάλλον, βουλόμενον νὰ μεταβῇ ἐκεῖ οἰκογενειακῶς, παραχωρεῖ γαίαια δωρεάν. Αἱ συμφωνίαι τῶν παραχωρήσεων τούτων εἶναι περίπου τοιαῦται· εἰς ἕκαστον οἰκογενειάρχην παραχωροῦνται τριάκοντα ἕως τεσσαράκοντα ἐκτάρια γαιῶν, τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ καλλιεργήσῃ, νὰ κτίσῃ ἐν αὐταῖς οἰκίαν καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ οἰκογενειακῶς. Μετὰ πέντε ἔτη ὁ τοιοῦτος ἀποικὸς γίνεται ἀπόλυτος κύριος τῶν γαιῶν, αἵτινες τῷ παραχωρήθησαν. Εἰς τὸν βουλόμενον δ' ἐπὶ τούτῳ νὰ μεταβῇ εἰς Ἀφρικὴν παραχωροῦνται ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ ἐξόδα τοῦ ταξειδίου. Δὲν παραχωροῦνται δὲ γαῖαι εἰς τοὺς ἀγάμους.

Ἢδη ἀπὸ τοῦ 1872 τινὲς τῶν ἐν Καρυαῖς Ἑλλήνων μετέβησαν εἰς Ἀφρικὴν, ὅπως ἴδωσι καὶ γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς ἄλλας ἀναγκασίας συνθήκας πρὸς καλλιέργησιν τῆς γῆς. Ἀποῦ δὲ τοιοῦτοτρόπως ἐβεβαιώθησαν περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, τὴν 4 Νοεμβρίου τοῦ 1874, τριάκοντα ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι τῶν Καρυῶν ἐυρέθησαν ἐπὶ τῶν ἀπεράντων πεδιάδων τοῦ Σίδι-Μερουάν, ὑπαγομένου εἰς τὸν νομὸν τῆς Κωνσταντίας, αἵτινες ἀμέσως ἐτέθησαν εἰς τὸ ἔργον. Εἰς τὰς τριάκοντα ταύτας οἰκογενείας προσετέθησαν κατόπιν καὶ ἄλλαι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς οὕτως, ὥστε τὴν σήμερον ἡ ἀποικία αὕτη ἀριθμεῖ περὶ τὰς ἑκατὸν ἑλληνικὰς οἰκογενείας.

Πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν Ἑλλήνων, ἐν Σίδι-Μερουάν δὲν ὑπῆρχεν οὔτε μία οἰκία. Τουναντίον δὲ τὴν σήμερον ἐκτίσθησαν λίθιναι οἰκοδομαὶ. Ὑπάρχει δῆμος, ὁμώνυμος τῷ χωρίῳ, κυβερνόμενος ὑφ' ἐνὸς Δημάρχου. Ὑπάρχει ἑλληνικὴ ἐκκλησία, σχολεῖον, ταχυδρομεῖον καὶ τηλεγραφεῖον, ὅλα οἰκοδομηθέντα δαπάναις τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ἐκ Κορσικῆς εἰς Σίδι-Μερουάν δρομολόγιον εἶναι τὸ ἐξῆς· ἐξ Αἰακκίου ἀναχωρεῖ ἀτμόπλοιον ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος, τὸ ὁποῖον φθάνει εἰς Βόναν τῆς Ἀφρικῆς ἐντὸς 30 περίπου ὥρῶν. Ἐκ Βόνας μεταβαίνει τις εἰς Κωνσταντίαν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἐντὸς 10 περίπου ὥρῶν. Ἐκ Κωνσταντίας μέχρι Μίλα ὑπάρχει ταχυδρομικὴ ἄμαξα καθ' ἑκάστην, ἧτις φθάνει ἐκεῖ ἐντὸς 7 ὥρῶν. Ἐκ Μίλα μέχρι Σίδι-Μερουάν τακτικὴ συγκοινωνία δὲν ὑπάρχει· ὑπάρχει ὅμως ὁδὸς καλὴ, περίπου 10 χιλιομέτρων, τὴν ὁποίαν συνήθως οἱ ταξειδιῶται διατρέχουσιν εἴτε δι' ἵππου, εἴτε δι' ἰδιαιτέρως ἀμάξης, ἐντὸς δύο ὥρῶν.

Ἐκ Βόνας δὲ δύναται τις νὰ μεταβῇ διὰ θαλάσσης εἰς Φιλιππεβίλλην καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κωνσταντίαν. Τὴν σήμερον τὰ μεσόγεια ταῦτα ταξειδίᾳ τῆς Ἀφρικῆς δὲν παρέχουσιν οὐδένα κίνδυνον ληστῶν τοῖς ταξειδιῶταις.

Οἱ Καρυᾶται εἰς τὸ ὄνομα Σίδι-Μερουάν προσέθηκαν καὶ τὸ τοῦ χωρίου των οὕτως, ὥστε ὀνομάζουσι τὴν ἀφρικανικὴν αὐτὴν ἀποικίαν των *Sidi-Merouan-Cargèse*. Σημειωτέον δὲ ὅτι πᾶν ὅ,τι λέγω ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτῇ περὶ τῶν ἐν Καρυαῖς Ἑλλήνων ἐφαρμόζεται ἀκριβῶς καὶ ἐπὶ τῆς ἐν Ἀφρικῇ ἀποικίας αὐτῶν.

(Ἔπεται συνέχεια)

N. B. ΦΑΡΑΥΣ

ΟΙ ΛΥΚΟΙ ΤΩΝ ΚΑΡΠΑΘΙΩΝ

Τὰ Καρπάθια περιλείουσι τὸ βόρειον τῆς Οὐγγαρίας μέρος ὡς γιγαντιαῖον πέταλον ἵππου.

Μεταξὺ τοῦ Κρέμνιτς μὲ τὰ χρυσαυροχεῖά του καὶ τῆς Πρέσσοβας μὲ τὰ ὑφασματουργεῖά τῆς, τὸ ὄρος Τάτρα μέλαν ἕνεκα τῶν ἐπ' αὐτοῦ δασῶν προεκτείνεται ἐντὸς τῆς ἀπεράντου στέπλης μονοτόνως λευκὸν κατὰ τὸν χειμῶνα.

Εἶνε ὁ μὲν Ἰανουάριος, ἀνατέλλει δὲ ἡμέρα ξηρὰ, παγερά, αἰθρία. Παρὰ τὰς πύλας τοῦ Κρέμνιτς ἀναμένει ἔλκηθρον, συρόμενον ὑπὸ τριῶν θορυβούντων καὶ ἀνησυχούντων ἵππων, ἐκ τῶν μικροσώμων μαγυαρικῶν ἐκείνων, τῶν ἐχόντων πύρινον τὸ αἶμα καὶ χαλυβδίνους τοὺς πόδας. Τὸ ἔλκηθρον μέλλει νὰ μεταφέρει ἕνα ἱερέα Ρῶσσον, τὴν νεκράν του σύζυγον καὶ τὸ μικρὸν τέκνον των μόλις τριετές, πάντας περιβεβλημένους παχειὰς σισύρας, ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ ψύχους. Τὸ παιδίον εἶνε φαιδρόν ἢ μήτηρ ὀπωσοῦν ἀνήσυχος· ὁ πατήρ γαλήνιος, πεποιθὸς ἐπὶ τὴν προστασίαν τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ συνειδὼς τὴν ἑαυτοῦ ρώμην, διότι εἶνε καὶ αὐτὸς υἱὸς χωρικοῦ. Πρέπει νὰ λειτουργήσῃ τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν εἰς Πρέσσοβαν.

Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἔλκηθρον μέλλει νὰ ἐκινήσῃ, καταφθάνει Ἀθίγγανός τις, εὐρωστός καὶ σθεναρὸς τὸ παράστημα. Αἱ μαῦραι καὶ μεγάλαι τῶν ὀφθαλμῶν του κόραι ἐπιπέσουσι λάμπιν ἐπὶ τῆς ἀγερώχου ἠλιοκαοῦς μορφῆς του, κόμη δὲ μέλαινα καὶ μακρὰ καταπίπτει βροστρυχώδης ἐπὶ τῆς ἑορτασίου στολῆς του, ἀποτελουμένης ἐκ παλαιοῦ καὶ τετρημμένου μανθίου εὐπατρίδου ἐρριμμένου, ἀπλῶς ἐπὶ τῆς συνήθους ρακώδους περιβολῆς του, τῆς φερούσης χονδρὰ ἀργυρὰ κομβία. Ὑπὸ μάλης φέρει τὸ βιολίον του, ὅπερ ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν περιερχόμενον κατέστη πινακρὸν, ἀναδίδον διαρκῶς

τούς τριχυμιάδεις εκείνους φαιδρούς ή γασρούς ήχους, τούς με τόσην άπροσδόκητον και άγρίαν φωνασίαν έκρηγνυμένους έν χειρά των πλανήτων μουσικών, των άνηκόντων εις τήν άθιγγανικήν φυλήν.

Ό άλήτης πλησίασας πρὸς τὸν ἱερέα ήσπάσθη τήν χεῖρά του.

— Πάτερ μου, εἶπε, μεταβαίνεις εις Πρέσσοβαν, νομίζω; Καὶ ἐγὼ ἐπίσης πηγαίνω ἐκεῖ προσκεκλημένος εις γάμον. Ό δρόμος εἶνε μακρός ή χιών πολλή. Τὸ βιολίον μου καὶ ἐγὼ ὀλίγην θέσιν θά καταλάβωμεν εις τὸ ἐλκλήθρον με δέχεσαι;

— Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος, ἀνάθα! ἀπήντησεν ὁ ἱερεύς.

Ό Ἀθίγγανος ἀνῆλθεν· συνεισπείρωθη ὡς κύων παρά τούς πόδας τῆς νεαρᾶς μητρός, βασταζούσης τὸ τέκνον ἐπὶ τῶν γονάτων της. Ό ἱερεύς ἐμάστισε τούς ἵππους καὶ τὸ ἐλκλήθρον ἤρξατο ἐν τάχει συρόμενον με τὸν ὄζον κρότον διασχιζομένου ὑφάσματος. Τὸ μικρὸν παιδίον ἐθώπευε μειδιῶν τὸν μεγαλόφθαλμον Ἀθίγγανον, παιζὸν με τὰ μεγάλα ἀργυρὰ κομβία του, αὐτὸς δὲ παρετήρει τήν νεαράν μητέρα καὶ τήν εὔρισκεν ὠραίαν, ὠραιότατην με τούς ἡδεῖς εκείνους γαλανούς ὀφθαλμούς της.

Ἴδου ἡ κοιλάς κατάλευκος ἐκ χιόνος. Ἴδου ὁ λόφος κατάλευκος ἐπίσης ἰδου τέλος ἡ στέππα ἀτέρμων, χιονοσκεπής, ἐφ' ἧς ὡσεὶ μυρμηκία ψηγματίων ἀργύρου σπινθηροβολοῦσι τῆς χιόνος τὰ μῦρια ὑπὸ τᾶς ἀκτίνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Οὐδὲν μεσολαθεῖ μεταξὺ τοῦ κυανοῦ στερεώματος καὶ τῆς ἡμέρου λείας ἱκτάσεως, εἴμη κοινοτότος τις πηρώδης περίξ τῶν ἵππων καὶ οὐδεὶς ἀκούεται κρότος παρεκτός τοῦ ὀξέος συριγμοῦ τοῦ σιδηροῦ ἐλκλήθρου.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἡμέρα ζοφοῦται καὶ μέλανα νέφη κατέρχονται βαρέα ὡς μεγάλοι ἀσκοὶ ἐμπεπλησμένοι ἀέρος. Ἀριστερόθεν φαίνονται αἱ πύκκαι καὶ αἱ φηγοὶ τοῦ ὄρους Τάτρσ. Εἶδος τι ὠρυγμοῦ ἠκούσθη κατερχόμενον ὁμοῦ με τὸ πρῶτον πνεῦμα τοῦ ἀνέμου.

— Οἱ λύκοι τῶν Καρπαθίων! ψιθυρίζει ὁ Ἀθίγγανος.

Τῶ ὄντι οἱ λύκοι ἠκουσάν, ὠσφράνθησαν, εἶδον. Ἡ πείνα τοῦ χειμῶνος ὥζυνε τήν ἀκοήν, τήν ὄσφρησιν, τήν ὄρασιν των. Ἡδὴ μακράν, ἐπὶ τῆς ἀσπίλου ἐρημίας, ἐφάνησαν σκοτεινά τινα σημεῖα διεσπαρμένα. Τὰ σημεῖα πλησίαζουσι καὶ συσσωματοῦνται: ἀποτελοῦσι νῦν μακράν μελανήν γραμμήν, κινουμένην, ἀπείσιον.

Ἡ μήτηρ σφίγγει τὸ τέκνον εἰς τὸ στήθος της. Ό ἱερεύς μαστίζει στιθερᾶς καὶ ἀδιακόπως, στρέφει δὲ συχνάκις τήν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Ό Ἀθίγγανος ἐνίοτε ὑπανειρεῖται καὶ ἐρευνᾷ διὰ τοῦ βλέμματος τήν ἐκτασίαν.

— Προχωροῦσι! λέγει μετὰ φωνῆς συμπεπιγμένης.

Ναὶ. Τὰ θηρία φαίνονται νῦν ὡς ταλαντευόμενον κύμα μελάνης. Μετ' ὀλίγον ὁ Ἀθίγγανος προσθέτει.

— Τώρα ἤμπορῶ νὰ τούς ἀριθμήσω, πάτερ· εἶνε τριάκοντα περίπου. Ἡ νεαρά γυνὴ ἐξέπεμψεν ἀκουσίως κραυγὴν τρόμου καὶ ἔσυρε τὸ παιδίον ὑπὸ τᾶς σισύρας, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸ κρύψῃ εἰς τὰ στέρνα της. Ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἱερέως ἐζωγραφεῖτο ἡ ἀγωνία. Τί νὰ πράξῃ; Τὰ παμφάγα σαρκοβόρα εὐρίσκονται πλησίον. Ἴδου αὐτὰ!

Ό Ἀθίγγανος ἤρπαξε τὸ βιολίον του. Πλήττων σφοδρῶς τὰς χορδὰς διὰ τοῦ τόξου ἐφεύρεν ἀλλόκοτα ἀπηχήματα, ὅπως πτοῆση τούς δειλοὺς λύκους. Ἐξέτέλεσεν ἐπιληπτικῶς οὐγγρικάς τινας μελωδίας. Ἡ ἀγέλη ἠσθάνθη ἐπὶ τινος στιγμᾶς ἀθεσβαῖότητα. Ἀλλ' ἡ πείνα νύσσει τὰ θηρία, ἄτινα προχωροῦσι καὶ πάλιν. Ἐξέτέλεσε ζωηρὰ ἐμβατήρια τοῦ Ρακότση. Μετὰ ρωμαλέας ἐπιμονῆς πλήττων ἀπέσπασεν ἀπὸ τᾶς χορδᾶς τοῦ ὄργάνου ἤχους ἀγρίου. Ἡ ἀγέλη διστάζει καὶ αὖθις, ἀλλ' ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἀστραπή. Οἱ ἵπποι θορυβοῦσι διὰ τῶν μυκῆρων. Τὸ δέριμα των φρικᾷ. Καλπάζουσιν ἐπτοημένοι ἐξεγειρόντες ἀνεμοστρόβιλον χιόνος. Ὁρθοῦνται μανιώδεις ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν καὶ σύρουσι τὸ ἐλκλήθρον με ρυθμικὰ σπασμωδικὰ κινήματα. Τὸ ἐλκλήθρον τρίζει, ταλαντεύεται ἀλλὰ προχωρεῖ καταπληκτικῶς. Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; τὰ θηρία τρέχουσιν ἐξόπισθεν εἰς εἰκοσι μέτρων ἀπόστασιν με τούς φάρυγγας χαίνοντας καὶ τὰ ὄμματα σπινθηροβόλα. Τὸ βιολίον σιγᾶ ὡσεὶ ἀποθαρρυνθέν.

— Εὐλόγησέ με, πάτερ μου! ἀνέκραξεν ὁ Ἀθίγγανος προσηλῶν μετὰ λατρείας τὰς μαύρας τῶν ὀφθαλμῶν του κόρας ἐπὶ τῶν γαλανῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐντρόμου νεαρᾶς μητρός. Ἐφάνη γενναῖος πρὸς ἐμὲ σήμερον τήν πρωίαν καὶ ἡ ζωὴ μου δὲν ἀξίζει ὅσον ἡ ζωὴ τῆς συζύγου σου, ἣτις εἶνε ὠραία καὶ ἡ τοῦ τέκνου σου, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀγαθόν. Ἐνῶ οἱ λύκοι θὰ με καταβροχιζῶσι, θὰ δυνήθῃς νὰ φύγῃς καὶ νὰ τούς σώσῃς.

Καὶ πρὶν ἢ ὁ ἱερεύς προσφέρῃ λέξιν ἡ ποιήση χειρονομίαν ὁ ἀλήτης ἐρίφη ἐπὶ τῆς χιόνος. Ό πατήρ ἐγένετο πελιθνός, ἡ μήτηρ εἶνε ἀφωνος, ἀμφοτέρωι δὲ μένουσι παγωμένοι ἐκ τοῦ τρόμου. Τὸ παιδίον εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἐντός τοῦ θάλπου τοῦ μητρικοῦ κόλπου. Ό Ἀθίγγανος ἐξηφανίσθη ἐντός τῆς συμπηγῆς ὠρουμένης, ἀεικινήτου δίνης τῶν θηρίων. Τὸ ἐλκλήθρον ἔβαινε κατ' ἐκείνην τήν στιγμὴν με τήν ταχύτητά

εἰλουσ ὠθουμένου ὑπὸ πνεύματος θεύλλης. Μετ' ὀλίγον οὐδὲν διακρίνεται πλέον οὐδ' ὄπισθεν οὐδ' ἐμπροσθεν εἰς τήν στέππαν καταστάσαν καὶ αὖθις ἐρημον καὶ πάλλευκον. Φεῦ! ἀτυχῆς Ἀθίγγανε!

Ἀλλ' εἰς ἀνθρωπος εἶνε βορὰ ἀσήμαντος διὰ τίσους λύκους πεινασμένους. Όλοι ταῦτοχρόνως ἐπέπεσον κατ' αὐτοῦ καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ χῶρος οὐδ' ἐλώριον διὰ πάντας. Διὸ οἱ μὴ τυχόντες μεριδίου ἐπανέλαβον ἀσθμαίνοντες τήν καταδίωξιν τοῦ ἐλκλήθρου, τὸ ὁποῖον εἶχεν γείνει ἐραντον ἐντός τῆς ἡμιγλώδους λευκότητος. Τὸ ἐναγώνιον ὄμμα τοῦ Ρώσσοιερῆως διεκρίνε καὶ κλίεν τήν σκοτεινὴν γραμμὴν. Στρέφεται ἐκ νέου... ἐκ νέου καὶ ἐκαστὴν φορὰν ἡ μαστίξ του δριμύως θίγει τὰ ὠτα τῶν ἐμμανῶς καλπάζοντων ἵππων. Στρέφει καὶ ἡ μήτηρ τήν κεφαλὴν... Ἀχ! Πάλιν οἱ λύκοι ἀκολουθοῦσιν.

Μετ' οὐ πολὺ τινὲς ἐπιχειροῦσι νὰ εἰσπῶθῶσιν εἰς τὸ ἐλκλήθρον, ἐνῶ ἄλλοι προσπαθοῦσι νὰ ἐμπήξωσι τούς ὄνυχας εἰς τὰ πλευρά των μικροσώμων ἵππων. Τὰ ταλαίτωρα ζῶα χρεμετίζουσι, σκιρτῶσι, καταπτοῦνται. Ό ἀνεμος συρίζει· οἱ λύκοι ὠρύνονται. Εἰς ἐξ αὐτῶν με φοβεράν ὄρμην φερόμενος ἠδυνήθη ν' ἀμύξῃ διὰ τοῦ ὄνυχος τὸ ξύλον. Ἡ νεαρά γυνὴ ποιεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός ἀπτόμον κινήσιν τρόμου, ἀφίνει νὰ πίση τὸ μικρὸν παιδίον, ὅπερ κυλιέται ἐπὶ τῆς χιόνος. Ἐκπέμπει κραυγὴν διάτορον, ἐγεύρεται καὶ πάλιν καταπίπτει.

Ό πατήρ δὲν εὐρίσκεται πλέον ἐπὶ τῆς ἐδρας του διευθύνων τὸ ἐλκλήθρον, ἀλλὰ μακράν, ἐκεῖ κάτω εἰς τήν πεδιάδα, κρατῶν μακράν μάχαιραν καὶ προστατεύων διὰ τοῦ σώματός του τὸ σῶμα τοῦ παιδίου. Οἱ ἵπποι, ἐλλείποντος ἤδη τοῦ ἠνιόχου, ἀφηνίασαν καὶ ἐν τῇ μανιώδει αὐτῶν ὄρμῃ παραφέρουσιν ὡς κλωνίων τὸ ἐλκλήθρον μετὰ τοῦ κατακειμένου ἐντός αὐτοῦ ἀψύχου σώματος.

Ἐκεῖ πέραν λίγρα πάλη συνήφθη μεταξύ των θηρίων καὶ τοῦ πατρός. Συνεισπείρωμένος ἔνωθεν τοῦ σώματος τοῦ θρηνοῦντος παιδίου, καταφέρει δεξιά καὶ ἀριστερὰ τραύματα κατὰ των λύκων. Φρικτός εἶνε ὁ φηρμός ἐκείνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὑπώχρου ἀνταυγείας. Δύο λύκοι ἔδῃζαν τὸ χιονῶδες εἶδος, αἰφνιδίως γενόμενον ἐρυθρόν, ἀλλ' οἱ λοιποὶ δι' ἐνὸς ἀλματος ἐπέπεσον κατὰ των δύο λειῶν καὶ διέσχισαν τὰς σπαιρούσας σάρκας των.

Ἐν τούτοις τὸ ἐλκλήθρον ὡσεὶ ὑπὸ τυφῶνος φερόμενον ἐξηκολούθει νὰ τρέξῃ.

Τὴν ἐσπέραν περὶ τὸ λυκόφως ἑσταμάτησεν εἰς τὰ περιγῶρα τῆς Πρέσσοβας. Ἐπὶ τὴν παρερᾶν καὶ θρηνώδη πνοήν τοῦ ἀνέμου οἱ τρεῖς ταλαίτωροι μαγυρικῶι ἵπποι κατέπεσον με τούς πόδας ἀνατεταμένους, κατάκοποι, διάβρο-

χοι, ἀχνίζοντες, ἐκπνέοντες. Ἐντός τοῦ ἀκινήτου ἐλκλήθρου ὑπὸ σωρὸν σισυρῶν εὐρέθη ἡ ἀτυχῆς νεαρά γυνή, ἣτις μετὰ μίαν ὄραν ἔθνησεν ἐκ τῆς ἀπελπισίας. X.

(Μετάρρῃσις).

ΑἶΞ ΔΟΡΚΑΣ

Πολλὴν αἰθῆσιν ἐνεποίησεν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἡ ἀγγελία, ἣν ἐπ' ἐσχάτων ἐδημοσίευσαν αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες, περὶ ἀνακαλύψεως νέου, ἀγνώστου τέως εἶδους αἰγίας αἰγός. Μετὰ τὰς προόδους, τὰς ὁποίας κατὰ τους χρόνους ἡμῶν ἐποίησεν ἡ ζωολογία, ἐρευνήσασα πάσας τὰς χώρας καὶ περιγράφασα τὰ ἐν αὐταῖς διακτινόμενα ζῶα, ἐπιστευέτο ὅτι οὐδὲν εἶδος των θηλαστικῶν ἔμενεν ἀγνωστον. Ὄθεν ὄλωσ ἀπροσδόκητος ἐφάνη ἡ ἀνακάλυψις τοῦ καινοφανοῦς τούτου μηρυκαζόντος, γενομένη μάλιστα ἐν Εὐρώπῃ.

Τὸ ζῶον τούτο εὐρέθη ἐν τῇ ἡμετέρῃ χώρᾳ, ἐν τῇ βορειοτάτῃ των Σποράδων ἐρημονήσῳ των Γιούρων. Παντελῶς ἀγνωστον εἰς τους ἡμετέρους ἐπιστήμονας, γνωστότατον ὅμως εἰς τους Ἐλληνας κυνηγούς, θὰ ἐξολοθρευθῇ ἀναποδράστως ἐντός μικροῦ, ἂν μὴ ἐγκαίρως ἀπαγορευθῇ ἡ θήρα αὐτοῦ. Περιγηγητῆς μεταβάς εἰς τὰ Γιούρα τῷ 1848 βεβαιοῖ ὅτι πληθος μέγα αἰγῶν διητάτο ἐν τῇ ἐρημονήσῳ ἐκείνῃ, δὲν διεκρίνε δμως τὸ εἶδος αὐτῶν. Νῦν δὲ ὀλίγισται περισφίζονται. Μίαν τούτων κατάρθωσα νὰ θηρεύσῃ ὁ Γερμανός ἐρευνητῆς E. von Oertzen, καὶ παρέδωκεν αὐτήν εἰς τὸν Ζωολογικὸν κήπον τοῦ Βερολίνου. Ἐξακριβοθέντος δὲ ὅτι εἰς οὐδὲν των γενωτῶν εἰδῶν ὑπάγεται, ὀνομάσθη ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Reichenow *Αἶξ δορκὰς* (Capra dorcas).

Ἡ αἶξ τοῦ ἐν Βερολίνῳ ζωολογικοῦ κήπου εἶναι ἄρρην· εἶναι ζῶον ῥωμαλεώτατον, μικρότερον τῆς κοινῆς αἰγός, δέριμα δ' ἔχει μελανόφαιον, διατεμνόμενον ὑπὸ μελαινῶν ζωνῶν. Τὰ σκέλη της εἶναι νευρώδη, ὡς τὰ τῆς αἰγάγρου των Ἀλπεων· εἶναι ἀγριωτάτη, καὶ μετὰ πολ- λῆς ὄρμης ἐπιτίθεται κατὰ των ἐπισκεπτῶν τοῦ κήπου· θὰ διερρήγνυε δὲ τὸ μεταλλινὸν δικτυωτὸν πλέγμα τοῦ κλωβοῦ της, ἂν μὴ προενόουν οἱ ἐπιτηρητῆκὶ τοῦ κήπου νὰ λάθωσι τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις.

Μία των βορειοτάτων Σποράδων ἐκαλεῖτο ὑπὸ των ἀρχαίων Πολύκιγος· τινὲς δὲ των καθ' ἡμᾶς γεωγράφων εἰκάζουσιν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ κοινῶς νῦν λεγομένη Πελαγονῆσις. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται εἰς μόνην τήν φαινομένην ὁ-

ΥΠΕΡΟΓΚΟΣ ΑΕΡΟΛΙΘΟΣ

μοιότητα του ονόματος, και εις την υπόθεσιν ότι ενεκα δημόδους παρετυμολογίας παρεφθάρη το όνομα της Πολυαίγου εις το σημερινόν. Βεβαιωθέντος όμως ότι η έρημόνησος των Γιούρων ήτο εις παλαιότερους χρόνους όντως πολυαίγος, πιθανώτερον φαίνεται ότι ταύτην εκάλουν ούτως οι άρχαιοι. Ούδ' ήτο ίσως άγνωστον τοίς άρχαίοις το επιχωριάζον αυτόθι είδος της αγρίας αιγός. Περιεργοτάτην τούτου απόδειξιν παρέχει η γλυφή λίθου τινός, εκ των έγγλύφων εκείνων λίθων των προϊστορικών χρόνων, ους οι άρχαιολόγοι καλοῦσι νησιωτικούς (Inselsteine),

διότι οι πλείστοι αυτών ευρέθησαν εν ελληνικαίς νήσοις. Η γλυφή απεικονίζει άγνωστον ζῷον, ως δ'είκάζει ο έκδοϋς ταύτην εν τη 'Αρχαιολογική εφημερίδι του Βερολίνου, πιθανώς αιγόκερον. Άλλ' εζ απλής συγκρίσεως της παρατιθεμένης άνωθι εικόνας της αιγός δορκάδος προς την ένταῦθα εικονιζομένην γλυφήν του λίθου, φαίνεται πιθανώτερον ότι τοιαύτην αιγα προσεπάθησε να απεικονίση ο προϊστορικός τεχνίτης. Διότι πλείονα όμοιότητα προς ταύτην έχει η άτεχνος γλυφή, εζ ής ούδέ αι μελαιναι ζῶναι του δέρματος της δορκάδος αιγός περιλείφθησαν, ή όσων αι έν άλλοις νησιωτικοίς λίθοις απεικονίσαις ελάφων, κυνών, χοίρων, περιστερών προς τα ζῷα ταῦτα.

** Π.

Ειδικοί άνδρες μεταβάντες εις τον τόπον του συμβάντος ευρον λάκκον επιμήκη 32 μέτρων. Πάσα όμως έρευνα προς ανεύρεσιν του αερολίθου

Μίαν έσπέραν του παρελθόντος Οκτωβρίου οι κάτοικοι πολλών χωρίων της Κοχιγκίνιας, γαλλικής άποικίας εν 'Ασία, ήκουσαν δυνατόν συριγμόν και μετ' αυτόν φοβερόν κρότον. Την αυτην στιγμήν οι ευρισκόμενοι εζω ήδυνήθησαν να ιδωσι διασχίζουσαν τον άερα σφαιραν φωτεινήν. Ολίγον μεγαλειτέραν του ήμισους της σελήνης και χρώματος λευκού ζωηρού ολίγον ιώδους, όπισθεν δ' αυτης ούραν σπινθήρων. Οι ιθαγενείς ειδον εν τῷ εκτάκτω τούτω θεάματι τον Μέγαρ Αράκοντα καταβαίνοντα, να λουσθῆ εις τα ύδατα του ποταμού.

Μετά τινας ήμέρας ο διοικητής της επαρχίας Ταϋ-νιν λαμβάνει παρα της άναματιτικής αρχής του χωρίου Θάν-Δύκ την έπομένην έπιστολήν:

Κύριε Διοικητά,

« Λαμβάνω την τιμήν να σας αναγγείλω, ότι « εις το χωρίον Θάν-Δύκ, την 9ην του ένατου « άναματιτικού μηνός, άγνωστον ζῷον κατήλθεν « εις εν μέρος. Την ήμέραν εκείνην εβραζε και ε- « θρόντησε το δὲ ζῷον αυτό απήλθε πάλιν εις τον « ούρανόν. Η γῆ κατεκάθισεν εις μήκος 20 μέ- « τρων γαλλικών, 5 πλάτος και 4 βάθος. Δια « ταῦτα σας ειδοποιῶ.

Χουβρ Βάρ Νθ. »

απέβη ματαία. Έπομένως ο αερολίθος προσέ- κρουσεν εις την γῆν και άνεπήδησεν, όπως πίση άλλαχού' έντεῦθεν και η φράσις του 'Αναμίτου « το ζῷον τούτο απήλθε πάλιν εις τον ούρανόν ».

Η εξέτασις του ίχνους απέδειξεν ότι ο αερο- λίθος ειχε σχῆμα επιμήκουσ άπίδιου. Το ύπε- ρογκον τούτο άπίδιον ειχε πλησιάζει την γῆν έχον το λεπτόν άκρον προς τα κάτω, ότε δὲ δι' αυτού πρώτου ήγγισε την γῆν, προσέκοψε και εξηπλώθη καθ' όλον του το μήκος. Την στιγμήν ταύτην βεβαιώς παρήχθη και ο ισχυρός δού- πος, τον όποιον ήκουσαν οι 'Αναμίται. Μετά ταῦτα δὲ πάλιν άνεπήδησεν άντιστρόφως, έχων το λεπτόν άκρον προς τα άνω, δια δὲ του χον- δρου ξέων την επιφάνειαν της γῆς επί τινας στιγμάς.

Έκ των διαστάσεων της κοιλότητος, την ό- ποιαν αφήκεν ο αερολίθος ούτος, εξαγεται ότι ειχε 32 μέτρων μήκος, πάχος δὲ άνισον. Κατά δὲ τους ύπολογισμούς ειχε βάρος υπέρ τα δύο εκατομμύρια χιλιογράμμων.

Αν οι ύπολογισμοί ούτοι είναι όρθοί, ο αε- ρολίθος ήτο κατά πολὺ ο μεγαλειτέρος των μέ- χρι τούδε πεσόντων. Πριν ήγγιση την γῆν, ειχε ταχύτητα 2000 μέτρων κατά δευτερόλεπτον, (δηλ. 120 φορές άνωτέραν της ταχύτητος εκτάκτου σιδηροδρομικής άμαξοστοιχίας της Ευρώπης), επειδή δὲ κτυπήσας την γῆν πολὺ πλαγίως δὲν εχασε πολλήν δύναμιν, θα ειχε μετά την άναπήδησιν όρμηήν άρκετήν, ώστε να δια- τρέξη άκόμη 700 χιλιομέτρα, και έπομένως είναι πιθανόν, ότι το περιεργον τούτο σώμα προς μεγάλην λύπην των έπιστημόνων εχάθη δια παντός εις τα βάθη της Σινικής θαλάσσης.

Ολίγας λέξεις περι της φύσεως των φαινομέ- νων τούτων.

Άλλοτε υπέθετον, ότι τα σώματα ταῦτα ήσαν λίθοι ριπτόμενοι μετά δυνάμεως από των ήφαιστειών της Σελήνης. Σήμερον όμως είναι λίαν άπίθανον, ότι η Σελήνη μάς λιθοβολεί κατ' αυτόν τον τρόπον, διότι έβεβαιώθη σχεδόν, ότι η γηραλία ήμών γείτων στερείται νεανικού πυρός, στερείται ήφαιστειών, και έπομένως δὲν είναι εις θέσιν να διαπράττη τοιαύτας άστειό- τητας.

Δὲν ένθυμούμαι τίς ειπεν ότι άφοῦ έπλασεν όλα τα σώματα του ούρανού ο Θεός άπετίνα- ξε τον κονιορτόν των χειρών του, όστις και εγένε- νησε τους αερολίθους. Είναι βέβαιον ότι εκτός των μεγάλων σωμάτων του ούρανού, οια οι ή- λιοι και οι πλανήται, υπάρχουν και σχετικώς μικρότατα σώματα, ώσει περισσεύματά τινα η ψυχαλα της δημιουργικής ύλης, πλανώμενα και αυτά κατά κανόνας τινάς εντός της δημιουρ- γίας, των όποιων όμως η φύσις και ο δρόμος δὲν είναι έντελῶς γνωστά. Όταν τοιαῦτο τι μικρόν

σῶμα κατά την όδοιπορίαν του συναντηθῆ μετά μεγαλειτέρου, οίον η Γῆ, τότε το μεγαλειτέρον έλκει το μικρότερον, το όποιον οὔτω πίπτει επί της Γῆς μετά σημαντικής ταχύτητος. Το σώμα τούτο καλοῦμεν αερολίθον. Άλλά κατά την διάβασιν του δια της ατμοσφαιρας, ως εκ της δυνατής τριβῆς μετά του άερος και της έντεῦ- θεν αναπτυσσομένης μεγάλης θερμότητος, η ε- ζωτερική αυτου επιφάνεια πυρακτούται, και αν μὲν το φαινόμενον συμβαίη εν ήμέρα, οὐδὲν άλλο παρατηρείται η η πτώσις του αερολίθου, ενεκα της υπεροχῆς του ήλιακου φωτός, αν όμως τύχη να συμβῆ την νύκτα, τότε βλέπο- μεν την φωτεινήν αυτην σφαιραν διασχίζουσαν τον άερα, και αφίνουσαν όπισθεν φωτεινήν ού- ραν, ως τις κομήτης. Εν τη περιπτώσει ταύτη κυρίως το σώμα ονομάζεται βολις.

Σ. Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

Η ΟΡΦΑΝΗ

Έκατοικούσε 'ς το μικρό χωριό της, εις μιαν λαγκαδιά μοναχική. Κανείς εκεί να 'πῆ τον έπαινό της, ολίγοι να την αγαποῦν εκεί.

Σεμνή όσαν το άνθος που μοσχοβολεί μισοκρυμμένο κάτω από ένα βράχο, ωραία 'σαν το άστρο π' ακτινοβολεί 'ψηλά 'ς τον ούρανό, ένα και μονάχο.

Έξοῦς' εκεί. — Και τώρα ποίος θυμάται το εὔμορφο κορίτσι το όρφανό; Το άνθος 'πάγει, το άστρο έσβυσε... Κοιμάται! Άλλά εγώ ποτέ μου δὲν την λησμονῶ.

(Κατά το 'Αγγλικόν του Wordsworth)

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Υπάρχει συνείδησις του πνεύματος, όπως υπάρχει συνείδησις της καρδιάς.

Η φρόνησις δεικνύει ήμιν το κακόν, άλλ' οὐχι και τον τρόπον της θεραπείας.

Όσοι υπέφερον γινώσκουσι κάλλιον να προ- φιλάττωσι τους φιλάτους αυτών από των πό- νων. Ευτυχεις αι κόραι, ών αι μητέρες δὲν ήσαν ευτυχεις!

Αι λύπαι ήμών ένοχλοῦσιν εκείνους ους δὲν λυποῦσιν.

Η άξια, η επιτυχία και η υπόληψις εινε τρία όλως διάφορα πράγματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Παράδοξον ἔθιμον ἐν Βοημία κατὰ τὴν ἀπόκρῶν εἶνε ἡ καρατόμησις τοῦ πετεινοῦ. Τὸ θῦμα ἐκλέγεται πολὺ πρότερον καὶ τρέφεται μετὰ μερίμνης ὅπως καχύτερον καταστῆ. Τὴν ἡμέραν τῆς θυσίας ὁ ταλαίπωρος ἀλέκτωρ ἡμφισμῆνος ἐρυθρὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, τεφρὸν ἐπανωφόριον καὶ περισκελίδα ἄγεται ὅπως δικασθῆ. Δύο τῶν παρισταμένων κατηγοροῦσιν αὐτοῦ. Οὐδεὶς ἀπολογεῖται καὶ ὁ δικαστής, ὅστις εἶνε ἐπίσης εἰς τῶν παρεστώτων, κρατῶν ὄγκωδες βιβλίον, ἀπαγγέλλει τὴν εἰς θάνατον καταδίκην. Ἐν πομπῇ φέρεται τότε ἐπὶ σφαγῆν ὁ πετεινός. Ἡ μουσικὴ προηγεῖται, πενθίμως ἀνακρούουσα, ἀκολουθεῖ δ' ὁ δῆμιος ἐν ἐρυθρᾷ περιβολῇ. Οὕτω φθάνουσιν εἰς τὴν πλατείαν τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ἔχει ἰδρυθῆ ἱκρίον ἐπὶ τούτῳ. Οἱ παριστάμενοι πάντες ζητοῦσι τότε ἐπισημῶς συγγνώμην παρὰ τοῦ περωτοῦ καταδίκου ἐφ' οὗ πίπτει ἡ μάχαιρα τοῦ δημίου, θρηνοῦσης τῆς μουσικῆς.

Ἐν Βουρσάλῳ τῆς Ἀμερικῆς συνέβη ἐσχάτως περιεργότατον γεγονός, κεραυνοβόλος θάνατος Μαῦρου τινός, ἐκ τῆς αἰφνιδίας διακοπῆς τηλεφωνικοῦ σύρματος ἐν τῇ πόλει. Νέος τις ὠδήγει ἄμαξαν φορηγόν, ὅτε αἰφνης βλέπει τὸν ἵππον του καταπίπτοντα κεραυνόπληκτον, μετ' ὀλίγον δὲ αἰσθάνεται καὶ αὐτὸς κλονισμὸν ἰσχυρότατον. Ὁ ἵππος εἶχε περιπλακῆ εἰς χωρισμὸν τηλεφωνικὸν σύρμα καὶ ὑέστη κατὰ γράμμα ἀκαριαῖον θάνατον. Ὁ Μαῦρος Ἰσαὰκ Μόρτμαν, ὑπάλληλος τοῦ σιδηροδρόμου, ἰδὼν τὸν νέον καὶ σπεύσας εἰς βοήθειάν του κατέπεσε καὶ οὗτος νεκρὸς παρὰ τὸν ἵππον.

Ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ ἀνάπτυξις, ἣν ἔλαβεν ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη. Τὰ ἰδιωτικὰ ἐσωτερικὰ τηλεγραφήματα ἀπὸ 337, 399, εἰς ὅσα εἶχον συμποσῶθῃ ἐν ἔτει 1883, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνήλθον εἰς 436,911, δηλαδὴ ἐντὸς πενταετίας ἠῤῥῆσαν κατὰ 100,000. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν εἰσπραχθέντα τέλη ἀπὸ 470, 788 δρ. εἰς ἃς εἶχον ἀνέλθει τῷ 1883, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συνεποσώθησαν εἰς δρ. 591,594. Ἦτοι ἐπῆλθεν αὔξησις 120,000 δρ. Ἡ αὕτη πρόοδος παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ ἐξωτερικὰ τηλεγραφήματα. Ταῦτα ἐν ἔτει 1883 εἶχον συμποσῶθῃ εἰς 47, 940 ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν 447,312 δραχμαί. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνήλθον εἰς 63, 262. Ἐν γένει δὲ τὰ εἰσπραχθέντα τέλη ἐκ τηλεγραφημάτων ἀνήλθον κατὰ μὲν τὸ 1883 εἰς 918, 100 δραχμάς, κατὰ δὲ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς δρ. 1,115,000.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐξασκοῦσι τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν 10, 694 δικηγόροι. Ἐὰν ὑποθεθῆ ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ὁμιλεῖ ἡμερησίως μίαν ὥραν ἐπὶ μίαν ἐξαμηνίαν, προφέρων πενήτην κατὰ λεπτὸν λέξεις, ἔχομεν τὸ ἐξαχόμενον ὅτι εἰς ἕκαστον δικηγόρον ἀναλογοῦσιν ἐπὶ μίαν ἐξαμηνίαν 540,000 λέξεις. Δηλονότι 5 χιλιακατομμύρια, 774 ἑκατομμύρια, 760 χιλιάδες λέξεις δι' ὅλην τὴν συντεχνίαν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουσι 37 σήραγγες, ὧν τὸ μῆκος ὑπερβαίνει τὰς 1000 ὑάρδας (914 μέτρα). Ἡ μικροτέρα σήραγγ' εἶνε ἡ τοῦ Savern καὶ ἔχει μῆκος 7664 ὑκρῶν (7005 μέτρων).

Τὸ νομισματοκοπεῖον τῆς Μαδρίτης ἐσχάτως ἐπρόκειτο νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν νέα πεντόφραγκα νομίσματα φέροντα τὴν προτομὴν τοῦ μικροῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας. Ἀλλὰ προέλαβεν αὕτην συμμορία κιβδηλοποιῶν, ἧτις εἶχε κατορθώσει νὰ προμηθευθῆ τὸν τύπον τῶν νομισμάτων πρὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν. Ὁ τρόπος καθ' ὃν οἱ κιβδηλοποιοὶ ἔθληκαν εἰς κυκλοφορίαν τὰ κιβδηλα νομίσματα εἶνε νοστιμώτατος. Ἐν τινι ἀμάξῃ τοῦ τροχιοδρόμου εἰς τῶν ἐπιβατῶν ἐνεχείρισεν εἰς τὸν εἰσπράκτορα ἐν νέον πεντόφραγκον.

— Εἶνε τὸ πρῶτον δοῦρο ὅπου βλέπω μετὰ τὴν εἰκόνα τοῦ μικροῦ βασιλέως, εἶπεν ὁ ὀδηγός, πολὺ εὐμορρο εἶνε!

— Νὰ ἰδοῦμε! νὰ ἰδοῦμε! εἶπον πάντες οἱ ἐν τῇ ἀμάξῃ ἐπιβάται καὶ ἰδίως αἱ κυρίαί, περιεργοὶ νὰ ἴδωσι τὸ πρῶτον νόμισμα, τὸ ἐκτυπωθὲν μετὰ τὴν μορφὴν τοῦ νεαροῦ Ἀλφόνσου.

Ὁ ἐπιβάτης ὁ ἐγχειρίσας τὸ νεουργὲς νόμισμα ἔλαβε τὸν λόγον·

— Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ ταμεῖον καὶ μετὰ ἐπλήρωσαν μετὰ καινουργῆ νομίσματα.

— Θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνην, κύριε, νὰ μοῦ ἀνταλλάξετε ἐν παλαιὸν νόμισμα μετὰ ἐν νέον;

— Πῶς ὄχι; Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας. Ἐὰν θέλη καὶ κανεὶς ἄλλος κύριος, εἶμαι πρόθυμος!..

Ἡ ἀνταλλαγὴ ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ μετ' ὀλίγον ὁ κιβδηλοποιὸς ἀντικατέστησεν ἐν τοῖς θυλακίοις του πάντα τὰ κιβδηλα νομίσματα διὰ γνησίων. Ἡ αὕτη σκηρὴ ταυτόχρονως ἐπανελαμβάνετο εἰς εἰκόσιν ἄλλα μέρη τῆς πόλεως, οὕτω δ' ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας ἡ ἀγορὰ τῆς Μαδρίτης ἐπληρώθη κιβδηλῶν δοῦρων.

Ἦσαν κεκλημένοι ἐν ἐσπερίδι τινὶ ἡ κυρία Στάελ, ἡ θυγάτηρ αὐτῆς καὶ ὁ πολὺς Ταλλεϋράνδος καὶ ἐπαίετο μετὰ τῶν κεκλημένων τὸ παιγνίδιον, καθ' ὃ πρόκειται νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἀμχανίαν τὸν παρακαθήμενον, ἀποτεινὼν δυσχερῆ ἐρώτησιν ἰν' ἀπαντήσῃ. Ἡ κυρία Στάελ ἐρωτᾷ τὸν Ταλλεϋράνδον:

— Πρίγκηψ, ἂν σεῖς, ἐγὼ καὶ ἡ κόρη μου ἡμεθα ἐντὸς λέμβου καὶ ἡ λέμβος ἔξαφνα ἐναυάγει, ποίαν θὰ ἐσπεύδατε νὰ σώσατε πρῶτην, τὴν κόρην μου ἢ ἐμέ;

— Τὴν κόρην σας χωρὶς ἀμφιβολίαν! ἀπαντᾷ ταχέως ὁ πρίγκηψ.

— Τί; ἀναφωνεῖ ἐρυθριῶσα ἡ κυρία Στάελ, μήπως εἶνε τοῦτο νέον εἶδος φιλοφρονήσεως;

— Καμία φιλοφρονήσις, Κυρία, λέγει ἡσύχως ὁ πολυτίμειρος διπλωμάτης. Σεῖς ἢ καθ' ὅλα σοφὴ γυνὴ βεβαίως θὰ γνωρίζετε καὶ νὰ κολυμβᾶτε.

Ὅρισμός·

Ἦ πο σὴ φ ρ ι ο ς — Ἀνθρωπος, ὅστις εἶνε σήμερον εὐτελής, διὰ νὰ ἔχη αὐριον τὸ δικαίωμα νὰ εἶνε αὐθάδης.